

Sygn. akt I A Ca 213/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 stycznia 2024 r.

Sąd Apelacyjny w L., I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA Jerzy Nawrocki

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2024 r. w L. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. P. (1)

przeciwko T. S. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 6 października 2022r., sygn. akt (...)

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w punkcie I oddala powództwo;
2. w punkcie III. zasądza od A. P. (1) na rzecz T. S. (1) 5 417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) zł;

II. zasądza od A. P. (1) na rzecz T. S. (1) 11 550 (jedenaście tysięcy pięćset pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 października 2022 roku Sąd Okręgowy wL., po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. P. (1) przeciwko T. S. (1) zasądził od T. S. (1) na rzecz A. P. (1) 150 000 zł z odsetkami w wysokości 6% w stosunku rocznym od dnia 7 listopada 2019r. do dnia zapłaty.

Sąd oddalił powództwo w pozostałej części i zasądził od pozwanego na rzecz powoda 12.917 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Powód w sprawie dochodził zapłaty kwoty tytułem udzielonej pozwanemu pożyczki.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa twierdząc, że z powodem nie zawierał umowy pożyczki.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany T. S. (1) od października 2013 r prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...). Działalność gospodarczą rozpoczął mając 19 lat.

T. S. (1) udzielił swojemu ojcu A. S. szerokiego pełnomocnictwa do działania w jego imieniu. Pełnomocnictwo nie zawierało żadnych ograniczeń w zakresie zaciągania zobowiązań. W oparciu o to pełnomocnictwo A. S. (1) zajmował się sprawami administracyjnymi i urzędowymi.

T. S. (1) już na początku działalności zastrzegł ojcu, że nie życzy sobie żadnych kredytów, wyraził jedynie zgodę na kredyt obrotowy w banku, dlatego też powstała Grupa (...) A. Spółka z o. o.

Od 2015r. zainteresowanie pozwanego prowadzeniem działalności było minimalne. Ojciec nie przekazywał mu żadnych informacji, pozwany podpisywał dokumenty tylko wtedy gdy było to konieczne, np. w banku (zeznania pozwanego k. 163-164, zeznania pozwanego podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:38:21 – 00:54:54).

A. S. (1) chciał rozwinąć działalność S. A. i zwiększyć jej obroty w związku z czym potrzebował środków finansowych. Nie informując o tym syna nawiązał współpracę z kolegami ze studiów, m.in. z A. P. (1).

Jesienią 2015 r. A. S. (1) i A. P. (1) ustalili, że A. P. (1) będzie udzielał A. S. (1) działającemu w imieniu S. A. T. S. (1) pożyczek. Spłata pożyczek miała być ukryta w formie zapłaty wynagrodzenia z tytułu zawartej przez A. S. (1) i A. P. (2) pozornej umowy o współpracy.

Treść umowy o współpracę i umów pożyczek formułowali razem A. S. (1) i A. P. (1) (zeznania A. S. (1) podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:17:09 – 01:28:18, zeznania pozwanego podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:38:21 – 00:54:54).

Podobny mechanizm rozliczeń zastosował A. S. (1) z W. W., z którym zawarł umowę o współpracę i umowy pożyczek, które następnie były spłacane jako rozliczenie faktur wystawianych przez W. W. z tytułu zapłaty w wykonaniu umowy o współpracy. W. W. pożyczył S. A. T. S. (1) łącznie 320.000 zł, pożyczka była oprocentowana na 2%, a dodatkowo pożyczkobiorca miał płacić co miesiąc prowizję od pozyskania kapitału (zeznania W. W. podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:06:36 – 00:16:35).

Pożyczki pozwanemu udzieliła także J. K., K. Ś. oraz małżonka powoda (zeznania W. W. podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:06:36 – 00:16:35, zeznania pozwanego podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:38:21 – 00:54:54, zeznania powoda podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:08:08 – 00:38:10).

W dniu 18 grudnia 2015 r. doszło do zawarcia umowy o współpracy między T. S. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) reprezentowanym przez ojca a A. P. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...). A. P. (1) zobowiązał się do dokonywania działań consultingowych polegających m.inn. na dokonywaniu analiz finansowych, tworzeniu projektu budowy modelu biznesowego, nadzoru nad modelem biznesowym oraz przepływem finansowym, doradztwie w dziedzinie wizerunku firmy, przeprowadzeniu działań marketingowych i akwizycyjnych przygotowujących sprzedaż papieru gazetowego oraz celulozy bielonej do klientów firmy (...) (umowa o współpracy k. 183-187).

Wynagrodzenie dla A. P. (1) określone zostało stawką godzinową w wysokości 180 zł netto na każdą godzinę. Zleceniobiorca był zobowiązany do wystawienia faktury VAT (umowa o współpracy k. 186). Stawkę godzinową podwyższano aneksami: w dniu 21 września 2017 r. do 260 zł netto, oraz w dniu 17 stycznia 2018 r. do 320 zł netto (aneks nr 1 do umowy współpracy z 21.09.2017 r. k. 188, aneks nr 2 do umowy współpracy z 21.09.2017 r. k. 189)

Na podstawie tej umowy wystawiono szereg faktur, w których kwoty na jakie opiewały regularnie się powtarzały (faktury VAT k. 175-182, zeznania powoda podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:08:08 – 00:38:10).

W okresie pomiędzy rokiem 2015 a 2018 A. S. (1) działając w imieniu i na rzecz T. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) zawarł z A. P. (1) kilka umów pożyczki (zeznania A. S. (1) podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:17:09 – 01:28:18). Między innymi 18 lub 19 grudnia 2015 r.; 8 czerwca 2016 r. na kwotę 100.000 zł; 16 lutego 2018 r. na kwotę 500.000 zł, zmienioną następnie aneksem z dnia 31 grudnia 2018 r.; 2 marca 2018 r. na kwotę 500.000 zł zmieniona następnie aneksem z dnia 31.07.2018 r.

Kwoty pożyczek zawsze przelewane były na konto T. S. (2) A. o numerze (...).

Na umowach tych podpisywał się A. S. (1) pierwszą literą imienia syna i nazwiskiem przystawiając pieczętą T. S. (1) (umowa pożyczki z 8.06.2016 r. k. 12, umowa pożyczki z 16.02.2018 r. z aneksem k. 13-14, umowa pożyczki z 2.03.2018 r. z aneksem k. 219-220v, zeznania A. S. (1) podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:17:09 – 01:28:18, zeznania pozwanego k. 164, podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:08:08 – 00:38:10).

Łącznie zostało zawartych 10 umów pożyczek na łączną kwotę 1.755.000 zł. Umowy zostały zawarte w formie pisemnej przez A. S. (1) na podstawie pełnomocnictwa udzielonego w formie aktu notarialnego. Pełnomocnictwo to pozwalało na zawarcie każdej umowy, w tym pożyczki. (zeznania powoda k. 161v, 163).

W zakresie dochodzonego w sprawie roszczenia Sąd Okręgowy ustalił następnie, że w dniu 20 października 2017 r. A. S. (1) działając w imieniu S. A. T. S. (1) zawarł z A. P. (1) umowę pożyczki kwoty 150.000 zł, która została przelana na konto T. S. (1) (...), tytułując przelew: pożyczka prywatna A. P. (1) (potwierdzenie wykonanej operacji k. 15, zeznana powoda k. 162, 162v).

Sąd uznał, że pożyczka była oprocentowana na 6 % w skali roku, to jest w wysokości takiej jak oprocentowane były inne pożyczki zawarte pomiędzy stronami (zeznania A. S. (1) podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:17:09 – 01:28:18, zeznania powoda k. 162v, podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:08:08 – 00:38:10).

Powód udzielił pożyczki jako osoba prywatna gdyż w zakresie działalności gospodarczej powoda nie znajduje się działalność pożyczkowa.

T. S. (1) nie spłacił tej pożyczki (zeznania pozwanego k.164, zeznania powoda podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:08:08 – 00:38:10).

Na przełomie września i października 2019 r. T. S. (1) został wezwany na przesłuchanie do Komendy Powiatowej Policji w związku z próbą wyłudzenia przez jego ojca kwoty 100.000 zł tytułem zwrotu podatku VAT na podstawie fikcyjnych umów consultingowych z A. P. (1) i innymi pożyczkodawcami oraz zawiadomieniem partnerów biznesowych ojca o możliwości popełnienia oszustwa (zeznania pozwanego k. 163, 163v, podczas rozprawy z 15.09.2022 r. w znacznikach czasowych 00:38:21 – 00:54:54). Wówczas pozwany A. S. (2) powziął informacje o działaniach podejmowanych w jego imieniu przez ojca. Wypowiedział pełnomocnictwo ojcu uprawniające do działania w jego imieniu (zeznania A. S. (1) podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:17:09 – 01:28:18).

A. P. (1) wypowiedział pozwanemu umowę o współpracy (wypowiedzenie k. 191, zeznania A. S. (1) podczas rozprawy z 10.02.2022 r. w znacznikach czasowych 00:17:09 – 01:28:18).

Pismem z dnia 22 października 2019 r. A. P. (1) wezwał T. S. (1) do zwrotu kwoty 150.000 zł udzielonej pozwanemu na podstawie umowy pożyczki zawartej w 2017r., wraz z odsetkami (wezwanie k. 27) Wezwanie to zostało odebrane przez pozwanego 6 listopada 2019 r. (potwierdzenie odbioru k. 28-29).

Pismem z dnia 19 maja 2020 r. powód domagał się przedstawienia przez pozwanego kopii umowy pożyczki z dnia 20 października 2017 r. na kwotę 150.000 zł wskazując, że umowę zagubił (pismo z dnia 19.05.2020 r. k. 16).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów, zeznań świadków, a ponadto zeznań pozwanego oraz powoda w charakterze strony.

Oceniając materiał dowodowy Sąd Okręgowy stwierdził, że sam pozwany nie miał wiedzy na temat uzgodnień między jego ojcem a powodem. Nie miał wglądu w sprawy firmy i zupełnie się nie interesował sprawami finansowymi. O całym procederze dowiedział się w toku postępowań prowadzonych przez policję i organy kontroli skarbowe, gdyż

ojciec wszystko przed nim ukrywał. Fakt, że kwota pożyczki nie została zwrócona powodowi nie był przez niego kwestionowany.

A. S. (1) – ojciec pozwanego bardzo dokładnie opisał cały mechanizm rozliczeń jaki ustalił z powodem. Nie zaprzeczył wprost, że pożyczka z dnia 20 października 2017 r. została zawarta, podniósł jedynie, że wszystkie pożyczki były zawierane w formie pisemnej, natomiast nie posiada on umowy pożyczki z października 2017r., na którą powołuje się powód. Taki dokument nie istnieje. Przyznał, że jako standardowe oprocentowanie w zawartych umowach pożyczek wynosiło 6%. Świadek w sposób bardzo szczegółowy przedstawiał wszystkie aspekty współpracy z powodem, przesłanki podejmowanych działań i decyzji. Przyznawał się także do własnych błędów i pomyłek. Jego zeznania tworzą ciąg logiczny, znajdują potwierdzenie w przedłożonych dokumentach.

Zeznania powoda Sąd w całości uznał za wiarygodne.

Sąd Okręgowy stwierdził, że mimo reprezentowania przeciwnego stanowiska co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki, zeznania powoda oraz A. S. (1) są zgodne, wzajemnie się uzupełniają dając obraz wieloletniej współpracy.

Jedyną niezgodnością, oprócz tej wspomnianej wyżej, jest stanowisko co do umowy współpracy – świadek A. S. (1) twierdzi, że była ona fikcyjna, podczas gdy powód stoi na stanowisku, że rzeczywiście ją wykonywał niezależnie od zawieranych umów pożyczek.

Sąd Okręgowy uznał roszczenie za uzasadnione w całości, za wyjątkiem początkowej daty naliczania odsetek za opóźnienie.

Sąd uznał, że w sprawie powód udowodnił, że strony zawarły umowę pożyczki przewidzianej w art. 720 k.c.

Sąd wskazał, że jeżeli wartość pożyczki przekracza 1000 zł, umowa powinna być zawarta dla celów dowodowych z zachowaniem formy dokumentowej. Jednak umowa zawarta bez zachowania tej formy nie jest nieważna (art. 73).

W przypadku dochodzenia roszczeń z umowy pożyczki nie zawartej w formie pisemnej powstają istotne ograniczenia dowodowe określone w art. 74 § 1-3 kc .

Sąd Okręgowy uznał, że w okolicznościach sprawy doszło do zagubienia dokumentu umowy pożyczki z dnia 20 października 2017 r. co pozwalało Sądowi na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron na fakt dokonania czynności.

Na podstawie zeznań świadków oraz na podstawie dowodu z dokumentu potwierdzającego przelew kwoty 150.000 zł na rachunek pozwanego Sąd uznał, że umowa pożyczki , na podstawie której powód dochodzi zapłaty w sprawie niniejszej, została zawarta.

W ocenie Sądu dowód przelewu stanowi początek dowodu na piśmie, co zgodnie z art. 74 § 2 kc, było podstawą do przyjęcia, że ograniczenia dowodowe na okoliczność udowodnienia zawarcia umowy pożyczki w dniu 20 października 2017r. nie występują, gdyż fakt dokonania czynności prawnej został uprawdopodobniony za pomocą pisma.

Sąd uznał dalej, że nie ulega wątpliwości, że umowa została zawarta między A. P. (1) a A. S. (1) występującym jako pełnomocnik T. S. (1), który prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...).

Uznał bowiem , że skoro pozwany udzielił ojcu pełnomocnictwa bez żadnych ograniczeń musiał liczyć z konsekwencjami.

Sąd Okręgowy uznał ponadto, że nie jest istotne to czy A. S. (1) podpisywał się swoim imieniem i nazwiskiem czy też użył imienia syna. Celem bowiem umowy było przekazanie określonej kwoty pieniędzy na działalność gospodarczą prowadzoną przez pozwanego (nawet jeśli rzeczywiście działalność ta prowadzona była przez A. S. (1)) i na rachunek bankowy przypisany tejże działalności.

Sąd Okręgowy uznał, że pożyczka na której podstawie powód dochodzi zapłaty w sprawie niniejszej wpleciona była w ciąg innych umów pożyczki. Z tego względu uznał, że oprocentowanie pożyczki było takie jak w innych zawieranych przez strony umowach pożyczki.

Ponieważ w toku postępowania dowodowego nie zostały ustalone inne warunki umowy, m.in. okres na jaki została zawarta oraz termin zwrotu świadczenia, Sąd na podstawie art. 455 k.c. uznał, że zwrot pożyczki powinien nastąpić po wezwaniu do spełnienia świadczenia. Ponieważ pozwany otrzymał wezwanie do zwrotu kwoty pożyczki 6 listopada 2019 r. Sąd zasądził odsetki za opóźnienie od dnia następnego, tj. 7 listopada 2019 r.

Sąd oddalił powództwo w części żądającej zasądzenia odsetek od dnia 21 października 2018 r. do dnia 6 listopada 2019 r.

O kosztach procesu (punkt III wyroku) Sąd orzekł podstawie art. 98 § 1 k.p.c. obciążając nimi w całości pozwanego.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości i zarzucając Sądowi Okręgowemu:

1. Naruszenie art. 58 §1 k.c. poprzez uznanie, że zawarta między A. S. (1) a A. P. (1) pożyczka z dnia 20 października 2017r. była ważna w sytuacji kiedy z załączonych do akt sprawy dowodów (umów pożyczek, zeznań A. S. (1), zeznań T. S. (1)) wynika, że A. S. (1) nie zawarł tej umowy w ramach udzielonego mu pełnomocnictwa, a w rzeczywistości działał wbrew jego treści podrabiając na dokumentach umowy podpis syna.

1. Naruszenie art. 720 kc - poprzez uznanie, że strony zawarły ważną umowę pożyczki kiedy brak jest treści samej umowy, a z dostarczonych przez powoda do akt sprawy umów pożyczek, zeznań świadka A. S. (1), zeznań świadka W. W., zeznań powoda wynika, że beneficjentem pożyczek był w rzeczywistości A. S. (1) a nie pozwany.

3. Naruszenie art. 65 § 2 k.c. poprzez niezbadanie, iż zamiarem stron było spłacanie umowy pożyczki na podstawie comiesięcznie wystawianych faktur, co skutkowało uznaniem powództwa w całości, kiedy w rzeczywistości pożyczka została spłacona co w konsekwencji doprowadzi do powtórnej zapłaty kwoty 150 000 zł, która została mu już zwrócona;

4. Naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego tj. wyciągu rachunku bankowego, protokołu kontroli Naczelnika Urzędu Skarbowego w B., zeznań świadka A. S. (1) z których wynika, że pożyczki zaciągane przez A. S. (1) były spłacane w formie faktur wystawianych comiesięcznie przez powoda, co poskutkowało naruszeniem art. 720 kc i zasądzeniem żądania pozwu w całości, gdy w rzeczywistości pożyczka dochodzona pozwem została spłacona w całości.

5. Naruszenie art. 244 kpc w zw. z art. 299 kpc w zw. z art. 233§ 1 kpc poprzez przypisanie waloru wiarygodności zeznaniom powoda w zakresie w którym twierdził on, że pożyczka z dna 20 października 2017 roku nie została spłacona, kiedy zeznanie to pozostaje w sprzeczności z ustaleniami, że pożyczki zaciągane od powoda były spłacane wystawianymi co miesięcznie fakturami - jakie wynikają z protokołu kontroli Naczelnika Urzędu Skarbowego w B., który obdarzony jest walorem dokumentu urzędowego.

Pozwany wnosił o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz pozwanego od powoda zwrot kosztów postępowania za pierwszą i drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje. Apelacja jest uzasadniona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego koniecznym jest uporządkowanie okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu. Następnie zaś ustalenie okoliczności faktycznych wynikających z przedstawionego Sądowi materiału dowodowego i przeanalizowanie go pod kątem rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 kc) i wynikających z niego obowiązków procesowych stron oraz konsekwencji prawnych zrealizowania, bądź niezrealizowania obowiązku udowodnienia przez strony okoliczności faktycznych, z których wyprowadzają korzystne dla siebie skutki prawne.

Powód w sprawie dochodzi od pozwanego zwrotu kwoty pożyczki udzielonej pozwanemu w październiku 2017r. w wysokości 150 000zł.

Zgodnie z art. 6 kc powoda obciążał dowód na okoliczność zawarcia z pozwanym - T. S. (1) umowy pożyczki w październiku 2017r. oraz elementów istotnych umowy, takich jak kwota udzielonej pożyczki, termin spłaty i wysokość oprocentowania. Udowodnienie przez powoda tych okoliczności przesądzało o zasadności roszczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powód nie udowodnił żadnej z powyższych okoliczności, a odmienna ocena Sądu I instancji jest w tym zakresie dowolna i sprzeczna z okolicznościami faktycznymi wynikającymi z przeprowadzonych w sprawie dowodów, zaś wnioskowanie Sądu dotknięte jest błędami logicznymi i jest sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego.

W sprawie powód nie przedstawił umowy pożyczki w formie pisemnej. Jedynym dowodem na piśmie mającym potwierdzać fakt zawarcia umowy jest przelew kwoty 150 000zł wykonany przez powoda na konto pozwanego w dniu 21 października 2017r.

Sąd Okręgowy uznał, że umowa pożyczki została zawarta na podstawie tego dokumentu przelewu oraz zeznań stron i świadków, w tym zeznań świadka A. S. (1). Zeznania ojca pozwanego, miały kluczowe znaczenie dla dokonania ustaleń w sprawie, gdyż z nim powód miał zawrzeć umowę pożyczki w październiku 2017r. i on dokonywał wszelkich czynności prawnych z powodem w ramach bezsprzecznie prowadzonej współpracy finansowej.

W swoich szczegółowych zeznaniach A. S. (1) szczegółowo opisał zasady współpracy z A. P. (1). Opis ten znajduje potwierdzenie w ustaleniach faktycznych dokonanych przez Sąd Apelacyjny w L.w sprawie (...) zakończonej prawomocnym wyrokiem z dnia 6 grudnia 2022r. Sprawa ta została wniesiona przez A. P. (1) przeciwko T. S. (1) o zapłatę wynagrodzenia wynikającego z umowy o współpracy, której przedmiotem miały być usługi doradczo-konsultingowe świadczone przez powoda na rzecz pozwanego.

W sprawie tej Sąd przesądził, że umowa o współpracy, na podstawie której powód dochodził zapłaty wynagrodzenia, była umową nieważną gdyż została zawarta dla pozorów. W konsekwencji roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia wynikającego z tej umowy zostały prawomocnie oddalone. Natomiast to jaka była umowa ukryta pod zawartą dla pozorów umową o współpracy i czy umowa ukryta była ważna, nie było przedmiotem badania Sądu, gdyż A. P. (2) w sprawie(...) nie zgłaszał roszczeń wynikających z umowy ukrytej, lecz zgłaszał roszczenia z umowy nieważnej z powodu pozorności.

Z ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie (...) wynika, że pozwany T. S. (1) rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod firmą (...) w wieku 18 lat i zaprzestał jej wykonywania pod koniec 2015 roku.

Od początku rozpoczęcia działalności gospodarczej pozwany upoważniał swojego ojca - A. S. (1) do reprezentowania firmy wobec osób fizycznych i prawnych, sądów powszechnych, banków, urzędów i instytucji - w tym w szczególności do występowania wobec: Urzędów Celnym, Urzędów Skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, organów administracji publicznej i samorządowej, Poczty Polskiej, firm prowadzących działalność gospodarczą. Udzielone pełnomocnictwo obejmowało także prawo A. S. (1) do składania oświadczeń i wniosków, podpisywania umów i zaciągania zobowiązań materialno-prawnych we wszelkich sprawach związanych z prowadzonymi działaniami firmy (...). Pełnomocnictwa były udzielane przez powoda A. S. (1) co rok, za każdym razem na okres jednego roku. Na mocy udzielanych pełnomocnictw A. S. (1) od 2015 r. faktycznie samodzielnie zarządzał firmą pozwanego S.-A..

W maju 2015 roku A. S. (1) zaproponował T. S. (1), by w ramach udzielonego przez syna pełnomocnictwa podjął działalność w zakresie importu papieru gazetowego z Europy wschodniej - Rosji i Białorusi. Źródłem finansowania działalności prowadzonej przez A. S. (1) miał być kredyt zaciągnięty przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością założoną w 2015r. oraz pożyczki udzielone przez znajomych A. S. (1). Pożyczkodawcami mieli być A. P. (1), jego żona M. P., K. S., oraz W. W..

T. S. (1) nie kontrolował działalności prowadzonej przez ojca, gdyż miał do niego pełne zaufanie. Ponadto pozostawał w tamtym okresie na utrzymaniu rodziców.

W drugiej połowie 2019 roku T. S. (1) dowiedział się o karnoskarbowym postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przeciwko jemu oraz jego ojcu w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w firmie (...) w wyniku kontrolnego postępowania podatkowego prowadzonego na polecenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w B..

Wówczas dopiero pozwany dowiedział się o pożyczkach zaciągniętych przez ojca od wielu podmiotów, w imieniu i na rzecz prowadzonej przez pozwanego działalności gospodarczej pod firmą (...) oraz o zawartej z powodem A. P. (1) umowie o współpracę z dnia 18 grudnia 2015 roku.

Po uzyskaniu powyższych informacji T. S. (1) na podstawie umowy darowizny zbył na rzecz A. S. (3) wszystkie udziały w spółce (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wypowiedział A. S. (1) pełnomocnictwo udzielone w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej pod firmą (...).

Znajomość i relacje pomiędzy A. P. (2) i A. S. (1) datują się od okresu ich studiów.

W dniu 18 grudnia 2015 roku pomiędzy S. A. reprezentowanym przez A. S. (1) a A. P. (1) została zwarta pozorna umowa o współpracę, w której strony ustaliły, miesięczne wynagrodzenie A. P. (1) określonego stawką godzinową w wysokości 180 zł netto za każdą godzinę poświęconą na czynności określone w § 2 umowy. Następnie, na mocy aneksu nr (...) z dnia 21 września 2017 roku strony ustaliły, że od dnia 1 października 2017 roku stawka godzinowa za usługi świadczone przez powoda na rzecz pozwanego będzie wynosić - 260 zł netto, a aneksem nr 2 z dnia 17 stycznia 2018 roku wysokość wskazanej wyżej stawki godzinowej podwyższono - do kwoty 320 zł netto.

W rzeczywistości w sprawie(...) Sąd ustalił, że powód A. P. (1) nie wykonywał na rzecz S. A. żadnych usług ze wskazanych jako przedmiot zlecenia w umowie o współpracy z dnia 18 grudnia 2015 roku. Wystawiane przez powoda faktury za rzekomo wykonane na rzecz pozwanego usługi stanowiły podstawę do dokonywania spłat pożyczek udzielonych przez powoda A. S. (1). A. S. (1) dokonywał spłat pożyczek z rachunku bankowego S. A. na rachunek A. P., w wysokości odpowiadającej wysokości rat spłacanego kapitału wraz z odsetkami.

Dnia 18 grudnia 2015 roku A. S. (1) zawarł w powodem A. P. (1) umowę pożyczki na kwotę 105.000 zł. Z tego tytułu na konto pozwanego wpłynęły wpłaty kwot: w dniu 18 grudnia 2015 roku 70.000 zł, a w dniu 21 grudnia 2015 roku 35.000 zł.

W dniu 16 lutego 2018 roku A. P. (1) i A. S. (1) zawarli umowę pożyczki, kwoty 500.000 zł, oprocentowaną w skali rocznej 6% z terminem zwrotu całej kwoty pożyczki przypadającej nie później niż na dzień 31 grudnia 2018 roku, na cele prowadzonej przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej. Na mocy aneksu nr (...) z dnia 31 grudnia 2018 r. strony umowy ustaliły, że przedłużają czas trwania umowy pożyczki - do dnia 31 grudnia 2019 roku.

W sumie na konto firmy (...) w latach 2015-2018 wpłynęło co najmniej 1.335.000 zł z tytułu pożyczek zaciągniętych przez A. S. (1) u powoda A. P. (1). Pożyczki częściowo zostały spłacone przez A. S. (1).

Pod koniec 2018 roku pomiędzy A. P. (1) a A. S. (1) doszło do nieporozumień, których przyczyną były rozliczenia stron z tytułu udzielonych przez powoda A. S. (1) pożyczek zaciągniętych na finansowanie działalności gospodarczej. A. S. (1) odmówił dalszego regulowania faktur z tytułu pozornej umowy o współpracę z dnia 18 grudnia 2015 roku, co faktycznie oznaczało zaprzestanie spłacania zadłużenia wynikającego z umów pożyczek. Odmowa dalszego spłacania pożyczek wynikała z faktu niekorzystnego oprocentowania kapitału pożyczkowego, przekraczającego dopuszczalne oprocentowanie maksymalne. Zawyżone w stosunku do dopuszczalnego oprocentowanie pożyczek, zawyżało raty spłaty pożyczek. Z tego właśnie względu została zawarta przez A. P. (2) i A. S. (1) pozorna umowa o współpracy. Pod pozorem wypłaty wynagrodzenia z umowy o współpracy A. S. (1) spłacał pożyczki. Zatem pozorna umowy o współpracy pozwalała na ukrycie rzeczywistego oprocentowania kapitału pożyczkowego i spłacanie go przez pożyczkobiorcę.

Wobec nie płacenia wynagrodzenia wynikającego z umowy o współpracy w dniu 2 kwietnia 2019 roku A. P. (1) wypowiedział S. A. umowę o współpracy i wzywał T. S. (1) do zapłaty zaległych faktur, których dochodził pozwem w sprawie (...).

W okresie od 15 kwietnia 2019 roku do 21 grudnia 2019 roku na podstawie upoważnienia do kontroli (...) z dnia 4 kwietnia 2019 roku udzielonego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. w firmie pozwanego przeprowadzono kontrolę podatkową, której przedmiotem była prawidłowość i rzetelność rozliczeń w zakresie podatku od towarów i usług, za okres do sierpnia 2017 roku do grudnia 2018 roku.

W protokole kontroli podatkowej organ podatkowy zakwestionował m.in. umowy o współpracę w zakresie usług doradczo-konsultingowych zawarte przez S. A. z innymi podmiotami. Organ podatkowy wskazał również, że pełnomocnik kontrolowanego - A. S. (1) w toku postępowania podatkowego przedłożył umowy pożyczki kwot pieniężnych zawartych z A. P. (1): - umowę pożyczki z dnia 18 grudnia 2015 roku na kwotę 105.000 zł i - umowę pożyczki z dnia 2 marca 2018 roku na kwotę 500.000 zł, wraz z potwierdzeniami wpłat na rachunki bankowe T. S. (1). W okresie objętym kontrolą na rachunkach bankowych S. A. odnotowano również inne operacje bankowe związane z pożyczkami pieniężnymi udzielonymi przez powoda. W sumie na konto S. A. w latach 2015-2018 wpłynęło co najmniej 1.335.000 zł z tytułu pożyczek zaciągniętych u A. P. (1).

Organ podatkowy odnotował fakt, że data zawarcia przedmiotowej umowy o współpracy z dnia 18 grudnia 2015 roku pokrywa się z datą zawarcia pierwszej umowy pożyczki. W ocenie organu podatkowego - wystawione faktury za „usługi doradcze” stanowiły - z dużym prawdopodobieństwem spłatę pożyczek pieniężnych.

Dokonując oceny zeznań A. P. (1) w sprawie (...) Sądy uznały je za niewiarygodne.

Ustalenia Sądu Okręgowego dokonane w sprawie niniejszej są zbieżne z ustaleniami w sprawie (...). Co istotne jednak zeznania świadka A. S. (1) złożone w sprawie niniejszej są zbieżne z ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez Sąd w sprawie (...) Mimo zatem, że przedmiot sprawy (...) jest inny od przedmiotu sprawy niniejszej, elementy stanu faktycznego są te same i pozostają ze sobą w ścisłym powiązaniu.

Z tego względu w ocenie Sądu Apelacyjnego zeznania A. S. (1) w sprawie niniejszej są kluczowe. Zeznania te Sąd Apelacyjny uznał w całości za wiarygodne. W zeznaniach tych świadek zaprzeczył istnieniu (zawarcia) z powodem umowy pożyczki kwoty 150 000zł w październiku 2017r. Świadek przyznał wszystkie powyżej przedstawione okoliczności dotyczące współpracy finansowej z A. P. (1), fakt zaciągania pożyczek i ich spłacania pod pozorem płacenia wynagrodzenia z tytułu umowy o współpracy. Wszystkie umowy pożyczki były zawierane w formie pisemnej i podpisywane przez A. S. (1) pierwszą literą jego imienia i nazwiskiem. Świadek nie kwestionował faktu przelewu przez powoda kwoty 150 000zł na konto S. A. w dniu 21 października 2017r., jednakże nie potwierdzał zawarcia z A. P. (2) kolejnej umowy pożyczki w październiku 2017r., gdyż nie było dokumentu potwierdzającego zawarcie takiej umowy. W ocenie świadka sam przelew nie potwierdzał zawarcia takiej umowy pożyczki, gdyż strony zawarły kilka umów pożyczek na łączną kwotę 1 350 000zł, czemu świadek również nie zaprzeczał.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zeznania A. S. (1) podważające zawarcie z powodem w październiku 2017r. umowy pożyczki mają zasadnicze znaczenie dla ustalenia czy w październiku 2017r. rzeczywiście została zawarta pomiędzy stronami procesu umowa pożyczki. Przypomnieć należy, że powód w sprawie dochodził spłaty skonkretyzowanej pożyczki, udzielonej pozwanemu na podstawie umową zawartą w październiku 2017r. Powód nie dochodził w sprawie kwoty, która miałaby wynikać z nierozliczenia się stron z zawieranych na przestrzeni lat innych umów pożyczek.

A. S. (1) w sposób logiczny uzasadniał, że skoro wszystkie zawierane z A. P. (1) umowy pożyczki – przypomnijmy na łączną kwotę 1 335 000zł, były zawarte na piśmie, brak dokumentu umowy pożyczki z października 2017r., skutecznie podważa wersję powoda o zawarcia takiej umowy.

Sam przelew kwoty 150 000zł dokonany 21 października 2017r. z wpisanym tytułem „pożyczka prywatna A. P. (1)” (potwierdzenie wykonanej operacji k. 15, zeznana powoda k. 162, 162v), nie może przesądzać o zawarcia przez

strony w październiku 2017r. umowy pożyczki, na którą powołuje się powód. Dokument przelewu stanowi jedynie dowód przelania środków finansowych na konto pozwanego – co w sprawie nie było okolicznością sporną. Przelew takich środków potwierdzał świadek A. S. (1). Sam dokument przelewu nie przesądza jednak o tytule przelewu. W szczególności w sytuacji gdy pozwany podważa ten tytuł i nie ma innych dowodów potwierdzających wersję powoda dotyczącą tytułu przelewu. Stwierdzenie w tytule przelewu „pożyczka prywatna A. P. (2)” nie wyjaśnia bowiem, kiedy i na jakich warunkach umowa pożyczki miałyby być zawarta i kto był stroną umowy.

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że zawarcie pomiędzy stronami procesu umowy pożyczki w październiku 2017r. na kwotę 150 000zł nie zostało udowodnione.

Dowolnością dotknięte są także inne ustalenia Sądu dotyczące istotnych okoliczności sprawy.

Przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że pożyczka została oprocentowana w wysokości 6 % w stosunku rocznym, tylko na tej podstawie, że takie oprocentowanie wpisane zostało w umowach, które zachowały się w formie pisemnej, jest nieprzekonujące. Przypomnieć bowiem należy chociażby to, że umowy pożyczki były faktycznie zawierane z wyższym oprocentowaniem aniżeli wpisane w umowie 6%. Właśnie ze względu na zawyżenie oprocentowania w umowach pożyczek ponad oprocentowanie maksymalne, zawarta została pozorna umowa o współpracy, a wypłacane na jej podstawie wynagrodzenie stanowiło faktycznie spłatę zawartych przez strony umów pożyczek.

Z kolei brak ustaleń co do rzeczywistej wysokości oprocentowania pożyczki, w świetle ustaleń dotyczących przyczyn zawarcia umowy pozornej o współpracy, uniemożliwia ewentualną kontrolę zgodności z prawem umowy pożyczki, ze względu na zakaz stosowania lichwy. Oczywiście pod warunkiem, że fakt zawarcia umowy pożyczki w październiku 2017r. co do faktu jej zawarcia zostałby udowodniony.

Okolicznością bezsporną w sprawie jest również fakt zawierania przez A. P. (1) i A. S. (1) na przestrzeni lat, kilku, bądź nawet kilkunastu umów pożyczek. Umowy te zawsze zawierane były w formie pisemnej i zostały w całości bądź w części spłacone. Okoliczności te stanowią jedynie element tła sprawy niniejszej, gdyż spór w sprawie niniejszej dotyczy jedynie istnienia ważnej umowy pożyczki zawartej przez strony procesu w październiku 2017r. Nie sposób jednak okoliczności tych pominąć przy rozstrzyganiu sprawy niniejszej. Pamiętać bowiem należy o tym, że spór, który powstał pomiędzy powodem a A. S. (1), w którego następstwie doszło do procesu w sprawie (...) i w sprawie niniejszej, faktycznie wynika z nierozliczenia prowadzonej przez nich współpracy finansowej pomiędzy rokiem 2015 a 2018. Jak wynika z zeznań A. S. (1) genezą sporu było zawyżenie oprocentowania pożyczek, co miało znaczenie dla ustalenia czy pożyczki udzielone de facto A. S. (1) przez A. P. (2) zostały przez A. S. (1) spłacone, czy nie.

Przedmiotem sporu w sprawie niniejszej jest to czy doszło do zawarcia i rozliczenia jednej z umów pożyczki, a mianowicie umowy, która miałyby być zawarta w październiku 2017r. W świetle przedstawionych wyżej ustaleń dotyczących zakresu współpracy finansowej stron, formy i celu tej współpracy, przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że powód udowodnił fakt zawarcia umowy pożyczki w październiku 2017r. i że pożyczka ta nie została spłacona w ocenie Sądu Apelacyjnego nie znajduje uzasadnienia.

Niewątpliwy i bezsporny fakt przelewu przez A. P. (1) kwoty 150 000zł w październiku 2017r. winien być oczywiście rozliczony przez strony. Jednakże w ocenie Sądu Apelacyjnego powód w sprawie nie udowodnił aby w październiku 2017r. strony procesu zawarły umowę pożyczki, której wykonanie przez powoda polegało na przelaniu kwoty 150 000zł w dniu 21 października 2017r.

Konkludując tę część uzasadnienia stwierdzić należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego przedstawiony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził zawarcia przez strony procesu w październiku 2017r. umowy pożyczki. Dokument przelewu kwoty 150 000zł na konto pozwanego nie jest wystarczający dla udowodnienia zawarcia umowy pożyczki w październiku 2017r. Fakt, że przelew kwoty nie jest kwestionowany przez pozwanego również nie uzasadnia uznania, że przelew ten był dokonany tytułem umowy pożyczki zawartej w październiku 2017r., w sytuacji gdy strony przez

wiele lat współpracowały ze sobą w zakresie finansowania, która to współpraca była ukrywana pod treścią umów zawartych dla pozorów, a ostateczne rozliczenie tej współpracy nie zostało dokonane.

Sam fakt zawarcia przez strony w październiku 2017r. umowy pożyczki nie został udowodniony, co było wystarczającą podstawą do oddalenia powództwa.

Nie jest to jednak jedyna podstawa nieuwzględnienia roszczenia powoda.

Powód twierdził bowiem, że umowę w imieniu pozwanego zawierał A. S. (1) jako pełnomocnik swojego syna T. S. (1). Stan faktyczny sprawy nie budzi żadnych wątpliwości, że wszystkich czynności prawnych z A. P. (2) dokonywał A. S. (1).

Według twierdzeń powoda A. S. (1) miał zawierać z powodem umowę pożyczki w październiku 2017r. , działając jako pełnomocnik pozwanego.

Powoda zatem obciążał również dowód na okoliczność legitymacji A. S. (1) do działania w imieniu T. S. (1) (art. 6 kc).

Tymczasem kwestia udzielenia przez T. S. (1) A. S. (1) takiego pełnomocnictwa i jego zakresu ograniczona została do stwierdzenia, że T. S. (1) udzielił A. S. (1) szerokiego pełnomocnictwa do działania w jego imieniu. Pełnomocnictwo nie zawierało żadnych ograniczeń w zakresie zaciągania zobowiązań. W oparciu o to pełnomocnictwo A. S. (1) zajmował się sprawami administracyjnymi i urzędowymi. Na tej podstawie Sąd Okręgowy uznał, że „nie ulega wątpliwości, że umowa została zawarta między A. P. (1) a A. S. (1) występującym jako pełnomocnik T. S. (1), który prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...)”.

Ponieważ dokument pełnomocnictwa nie został w sprawie przedstawiony Sąd Apelacyjny zarządzeniem z dnia 9 listopada 2023r. zobowiązał pełnomocnika strony powodowej do złożenia w terminie 14 dni pełnomocnictwa, na podstawie którego A. S. (1) miał zawierać umowę pożyczki z powodem z dnia 20 października 2017r. w imieniu T. S. (1), a w przypadku braku takiego dokumentu wskazania z jakich okoliczności faktycznych powód wywodzi fakt działania A. S. (1) jako pełnomocnika T. S. (1) przy zawieraniu umowy pożyczki z dnia 20 października 2017r. i jaki był zakres tego pełnomocnictwa.

Ponadto zobowiązał pozwanego w trybie art. 248 § 1 kpc do złożenia w terminie 7 dni pełnomocnictwa w oparciu, o które A. S. (1) działał jako pełnomocnik T. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą T. S. (2) A. w okresie obejmującym dzień 20 października 2017r.

W odpowiedzi na to zobowiązanie pełnomocnik pozwanego udzielił odpowiedzi, że powód nie posiada dokumentu pełnomocnictwa, na podstawie którego A. S. (1) miał zawrzeć umowę pożyczki z dnia 20 października 2017r. w imieniu syna. Jednocześnie powód wnosił o przeprowadzenie dowodu z dokumentu pełnomocnictwa z dnia 10 lipca 2018r. na fakt zakresu umocowania A. S. (1) przez T. S. (1).

Sąd Oddalił ten wniosek jako nieprzydatny w sprawie z uwagi na to, że umowa, na podstawie której powód dochodzi zapłaty zawarta została w październiku 2017r. , a dokument pełnomocnictwa jest datowany na okres późniejszy – 10 lipca 2018r.

Brak jest również podstaw do uznania, że fakt umocowania przez pozwanego A. S. (1) do zawarcia umowy pożyczki w dniu 20 października 2017r. miałyby wynikać z innych dokumentów, gdyż takich dokumentów nie ma.

Reasumując tę część uzasadnienia stwierdzić należy, że w sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której nie ma przekonujących dowodów na fakt zawarcia umowy pożyczki w październiku 2017r., na podstawie której powód w sprawie dochodzi zapłaty , a ponadto nie ma żadnych dowodów na fakt , że osoba, która – zgodnie z twierdzeniami pożyczkodawcy miała podpisywać umowę w imieniu pożyczkobiorcy, dysponowała pełnomocnictwem do działania w imieniu pożyczkobiorcy. Wnioskowanie o tym że A. S. (1) przy zawieraniu umowy pożyczki z dnia 20 października

2017r. reprezentował T. S. (1) tylko na tej podstawie, że w roli pełnomocnika pozwanego występował przy zawieraniu innych umów, nie jest w ocenie Sądu Apelacyjnego uzasadnione.

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 98 § 1 kc pełnomocnictwo ogólne pozwala pełnomocnikowi jedynie na dokonywanie czynności w ramach zwykłego zarządu. Do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebne jest pełnomocnictwo określające ich rodzaj, chyba że ustawa wymaga pełnomocnictwa do poszczególnej czynności. Niewątpliwie treść umów pożyczki wskazuje, że były to umowy przekraczające zakres zwykłego zarządu co wskazuje na potrzebę udowodnienia przez powoda w sprawie, że A. S. (1) przy zawieraniu umowy pożyczki w październiku 2017r. działał w imieniu syna T. – pozwanego w sprawie, na podstawie pełnomocnictwa szczególnego. Tymczasem dowód działania A. S. (1) w imieniu syna w ogóle nie został przeprowadzony.

Nieudowodnienie, że A. S. (1) zawierał umowę pożyczki z dnia 20 października 2017r. w imieniu syna T. S. (1) podważa legitymacje procesową bierną pozwanego T. S. (1) jako pożyczkobiorcy. Fakt, że A. P. (1) nie dokonywał żadnych czynności prawnych z T. S. (1) był w sprawie bezsporny. Wszystkich czynności dokonywał z A. S. (1). Nie zostało jednak udowodnione, że jeżeli nawet umowa pożyczki z dnia 20 października 2017r. została zawarta, to T. S. (1) był pożyczkobiorcą, gdyż umocowanie A. S. (1) do działania w imieniu syna przy zawieraniu tej umowy nie zostało udowodnione.

W sprawie wątpliwą była również okoliczność dotycząca w jaki sposób A. S. (1) podpisywał umowy pożyczki, z tego względu, że na złożonych do akt sprawy, innych umowach pożyczki widnieje podpis „T. S.”. Takim podpisem miał posługiwać się A. S. (1), co przyznał w czasie swoich zeznań.

W tej sytuacji zachodzą dodatkowe uzasadnione wątpliwości co do stron umowy pożyczki podpisanych przez A. S. (1) w ten właśnie sposób – „T. S.”. Skoro bowiem A. S. (1) miał działać na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez syna, winien podpisywać umowy swoim imieniem i nazwiskiem jako pełnomocnik T. S. (1) jako strony umowy. Posługiwanie się natomiast przez niego podpisem syna w postaci „T. S.” było nieuzasadnione i bezprawne.

Tym bardziej zatem przyjmowanie przez Sąd Okręgowy, że przy zawieraniu umowy pożyczki z dnia 20 października 2017r. A. S. (1) działał w imieniu T. S. (1), jako jego pełnomocnik, jest nieuprawnione. Brak jest bowiem dowodu z dokumentu umowy pożyczki z dnia 20 października 2017r., a w konsekwencji nie jest możliwym ustalenie w jaki sposób A. S. (1) podpisał się pod umową pożyczki z dnia 20 października 2017r. Czy jako pożyczkobiorca, czy w imieniu i na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez T. S. (1), czy też sfalszował podpis swojego syna -T. S. (1), podpisując dokument „T. S.”. Brak dokumentu umowy pożyczki nie pozwala w okolicznościach sprawy na przesądzenie, że stroną umowy pożyczki był pozwany T. S. (1).

Zgodnie z art. 6 kc powód winien udowodnić fakt zawarcia umowy pożyczki z dnia 20 października 2017r. i jej warunki a także to, że pozwany T. S. (1) był pożyczkobiorcą. W ocenie Sądu Apelacyjnego żadna z tych okoliczności nie została udowodniona, co przesądza o bezzasadności roszczenia.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i powództwo oddalił, obciążając powoda w całości kosztami procesu za pierwszą i drugą instancję na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc.

W postępowaniu pierwszo instancyjnym pozwany poniósł koszty pomocy prawnej w wysokości 5417zł wraz z kosztami pełnomocnictwa, co wynika z § 2 pkt 6 rozp. MS w sprawie opłat za czynności r.pr.

W postępowaniu odwoławczym pozwany poniósł koszty w wysokości 11 550zł, na którą złożyły się opłata od apelacji w kwocie 7 500zł i koszty pomocy prawnej ustalone na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 wyżej cytowanego rozporządzenia.